

Fizikalni praktikum II

Poročilo

Vaja 68: Fotoefekt

Simon Bukovšek

Datum vaje: 29. marec 2022
Datum oddaje poročila: 5. april 2022

1 Teoretični uvod

Ko foton zadane kovino, lahko izbije elektron. Ta odleti s kinetično energijo enako

$$W_k = h\nu - A_i,$$

kjer je ν frekvenca fotona in A_i izstopno delo, odvisno od kovine. Če postavimo kovino na električen potencial U in merimo elektrone, jih čez ne bo prišlo nič, če bo veljalo

$$Ue_0 = h\nu - A_i,$$

kjer je e_0 naboj elektrona.

2 Pripomočki

- Živosrebrova luč
- Fotocelica
- Ampermeter
- Voltmeter
- Barvni filtri

3 Meritve

Pri različnih barvnih filtrih smo izmerili tok čez fotocelico pri različnih napetostih. Z linearizacijo smo izmerili, pri kateri napetosti je tok enak nič in na ta način izračunali vrednost Planckove konstante.

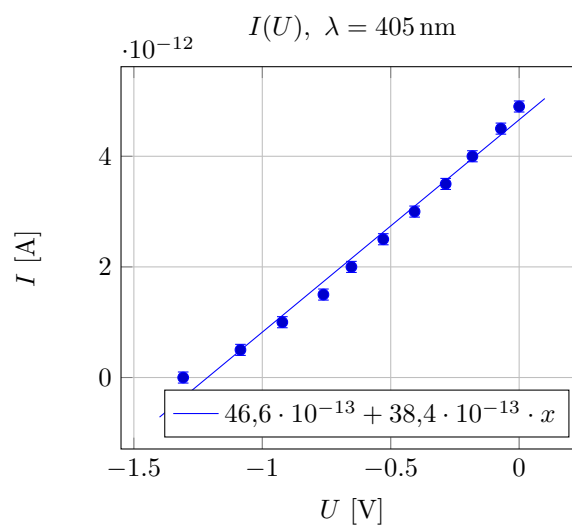
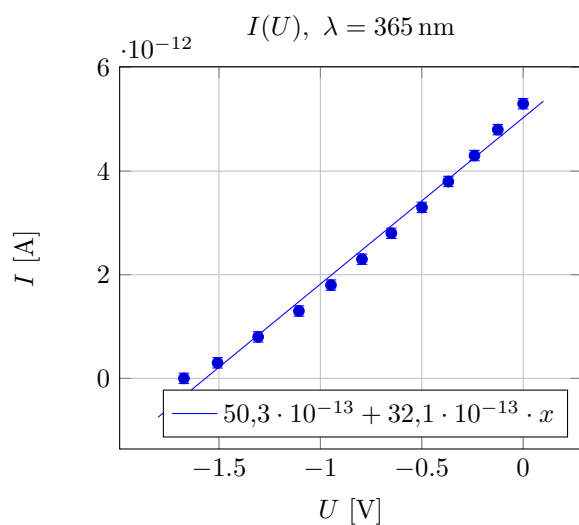
4 Izmerjeni podatki

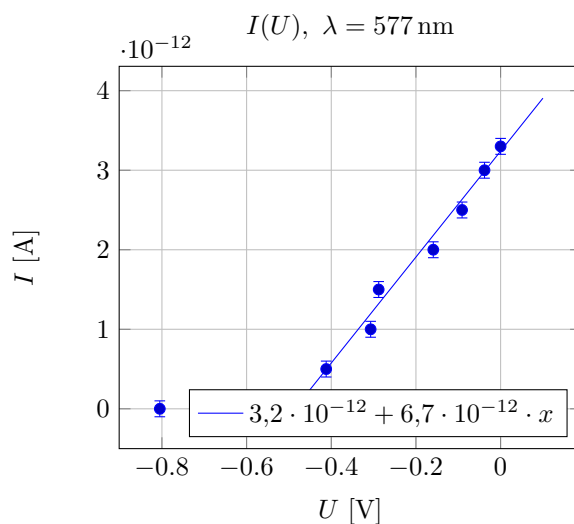
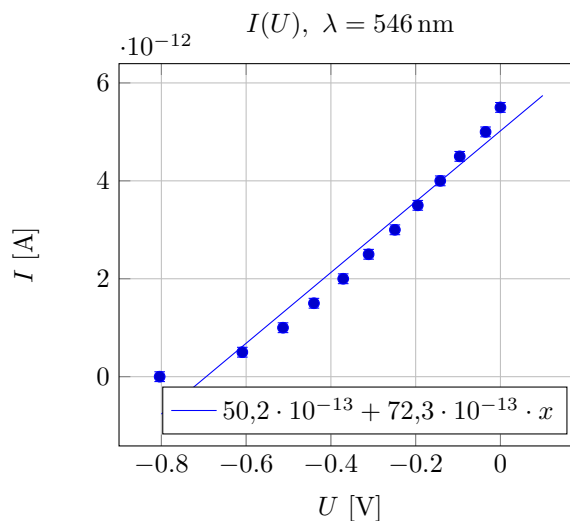
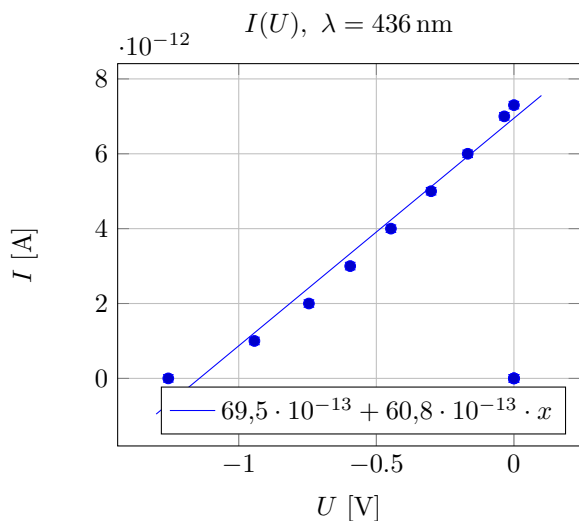
Izmerjeni katodni tokovi pri različnih valovnih dolžinah in napetostih so podani v spodnji tabeli.

$\lambda = 365 \text{ nm}$		$\lambda = 405 \text{ nm}$		$\lambda = 436 \text{ nm}$		$\lambda = 546 \text{ nm}$		$\lambda = 577 \text{ nm}$	
$U \text{ [V]}$ $\pm 5 \text{ mV}$	$I (\pm 1)$ $\cdot 10^{-13} \text{ A}$	$U \text{ [V]}$ $\pm 5 \text{ mV}$	$I (\pm 1)$ $\cdot 10^{-13} \text{ A}$	$U \text{ [V]}$ $\pm 5 \text{ mV}$	$I (\pm 1)$ $\cdot 10^{-13} \text{ A}$	$U \text{ [V]}$ $\pm 5 \text{ mV}$	$I (\pm 1)$ $\cdot 10^{-13} \text{ A}$	$U \text{ [V]}$ $\pm 5 \text{ mV}$	$I (\pm 1)$ $\cdot 10^{-13} \text{ A}$
0	53	0	49	0	73	0	55	0	33
-0,125	48	-0,071	45	-0,035	70	-0,35	50	-0,038	30
-0,24	43	-0,182	40	-0,168	60	-0,096	45	-0,091	25
-0,369	38	-0,286	35	-0,301	50	-0,142	40	-0,159	20
-0,499	33	-0,407	30	-0,447	40	-0,195	35	-0,288	15
-0,65	28	-0,529	25	-0,595	30	-0,249	30	-0,307	10
-0,795	23	-0,653	20	-0,745	20	-0,311	25	-0,412	5
-0,948	18	-0,762	15	-0,943	10	-0,371	20	-0,805	0
-1,106	13	-0,922	10	-1,256	0	-0,44	15		
-1,307	8	-1,085	5			-0,513	10		
-1,507	3	-1,308	0			-0,609	5		
-1,673	0					-0,804	0		

5 Analiza podatkov

Na spodnjih grafih je narisana odvisnost katodnega toka in napetsoti ter njihove linearizacije.

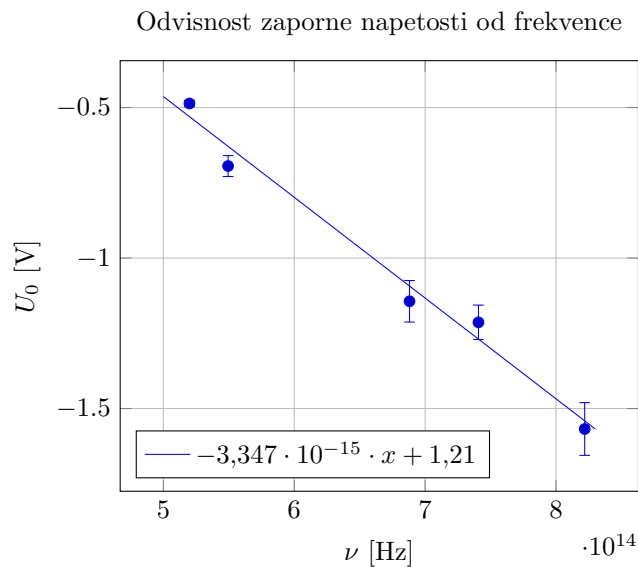
Za vsak graf odčitamo naklon premice k in začetno vrednost n ter po enačbi $U_0 = -\frac{n}{k}$ izračunamo zaporne napetosti.

ν [THz]	λ [nm]	U_0 [V]
822	365	$-1,568 \pm 0,088$
741	405	$-1,214 \pm 0,057$
688	436	$-1,144 \pm 0,069$
549	546	$-0,694 \pm 0,035$
528	577	$-0,486 \pm 0,011$

Odvisnost zaporne napetosti od frekvence opisuje enačba:

$$U_0(\nu) = \frac{h}{e_0} \nu - \frac{A_i}{e_0}.$$

Če narišemo izračunane napetosti v odvisnosti od frekvence, nam data naklon in začetna vrednost prilegajoče premice vrednosti h in A_i . Slednje je narisano na spodnjem grafu.

Naklon premice je enak $k = (3,35 \pm 0,21) \cdot 10^{-15}$ Vs. Ker je naboj elektrona enak $e_0 = 1,602 \cdot 10^{-19}$ As, je torej Planckova konstanta izmerjena kot:

$$h = (5,37 \pm 0,34) \cdot 10^{-34} \text{ Js.}$$

Prava vrednost konstante je $6,63 \cdot 10^{-34}$ Js, kar pomeni da izmerjeni rezultat odstopa za 19%. Izstopno delo je lažje izračunati, je preprosto enako začetni vrednosti linearne funkcije, torej:

$$A_i = (1,21 \pm 0,53) \text{ eV.}$$